

Säkerhetsplan för Guide Natura

Guide Natura bedriver naturguidningar och guidade skogsbad inom Rosfors Ekopark, Längs Solanderleden och på skärgårdsön Vargön. Guidningarna görs sommartid längs etablerade vandringsleder och vintertid med snöskor eller skogsskidor längs etablerade leder. De guidade grupperna överstiger inte 8 gäster.

Utbildad personal

Beskrivning av vår personal och deras kunskaper

Namn	Kunskaper & erfarenheter	Guideskunskaper	Säkerhetskunskaper
Hansi Gelter, Ansvarig Ingen övrig personal	• Har drivit Guide Natura i 20 år. • Aktiv i Friluftsrådet som ledare 15 år • Utbildad biolog, lärare och forskare i biologi, på lärarutbildning, docent i upplevelseproduktion. • Reseledare/strövtågsguide TEMA-resor 8 år.	• Utbildad strövtågsguide av TEMA resor, • utbildad skidguide av STS • Utbildad Nature Interpretation av NAI, Velver • Kurser i Naturvägledning av CNV och Centrum för utomhuspedagogik, LiU • Utbildad alpin och Telemarksledare, MTB ledare, Fjälledare, Kajakledare, långfärds-skridskoledare, och utbildningsinstruktör inom Friluftsrådet. • Utredare för Nationell certifiering av naturguider, NEST-rapport • Hållit i guideutbildningar på universitet, YH-utbildningar för företag och inom projekt	• Militär kompanisjukvårdare och undersköterskeutbildning • Jobbat på Akutmottagning som undersköterska • Första Hjälp & HLR instruktör, Vuxen och barn HLR • St John Ambulance First Aid • Sjöräddare & skeppare inom SSRS • WRT Wild water-rescue Technician. • NOL Wilderness First Aid/ Wilderness Medicine • ACUA International Scuba Rescue 3 Diver • Alpin och Telemarks-instruktör nivå 4 Friluftsrådet • Röda Korset Första hjälpen vuxen, och "Våga rädda liv" • Naturens Bästa Hållbarhetsmärkt • Tour Quality Certifierad

Internutbildning av personal

Omfattning	Har ingen egen personal. Genomgår själv årligen HLR och Första hjälpen, vart annat år NOLS WFA
Innehåll	Ingen internutbildning, årlig genomgång av säkerhetsplaner (paddling, vandring)

Säkerhetsplan för Guide Natura

Företagets utrustning och skick

Beskrivning av den utrustning vi använder

Utrustning	Norm	Granskning
Transportbil– Toyota Hilux 2018	Följer lag, helt och rent Säkerhetsutrustning i bilen: • första hjälpen låda, • spade • verktyg • brandsläckare, kniv & yxa • bogserlina • spännband • startkablar • yllefilt • brandfilt • två varningstrianglar • reflexvästar, • ficklampa • reflexband	• Årlig besiktning • Regelbunden tvätt vid behov • Regelbunden genomgång av säkerhetsutrustning
• Mobiltelefon med 112 App Samsung Galaxy Note 20 Ultra 5G (vattentät) • CAT S60 (vattentät backuptelefon)	Vattentåliga, laddade inför turer, längre turer med powerbox	Kontrolleras och laddas dagligen
Garmin GPSMap 86s	Vattentålig, laddad inför turer	Kontrolleras inför tur
Handkompass med syftningsspegel	Hel och ren	Kontrolleras inför tur
Inplastade kartor	Aktuella, hela och rena	Kontrolleras inför tur

Utrustning som inte håller måttet byts ut eller repareras omedelbart.

Kundkommunikation

Detta är den kommunikation vi har med kund inför tur.

Vad	Innehåll & hur informationen ges
Inför bokning	Information om aktivitet med karta, priser, förutsättningar, krav, utrustning m.m. Bokningsbar på hemsida
Vid Bokning	Bokningsbekräftelse med produktbeskrivning (vad har köpts) och utrustningslista (vad som erbjuds, vad behövs ta med själv)
Säkerhetsinformation	Säkerhetsinformation och tips på hemsidan.
Naturskydds- och tillträdesinformation	Information till kund om naturskyddsområden, allemansrätten, eldning, skräp och hänsyn. Folder delas ut till alla.

Säkerhetsplan för Guide Natura

Risikanalyt

Denna riskanalys är genomförd den **1 maj 2021** för att medvetandegöra de risker som finns för personal och kunder, samt hur riskerna kan minimeras eller åtgärdas.

Fara = källa till olycka. T ex kallt vatten, djupt vatten, stup/brant, rotvälta, hal klippa

Risk = vad som kan inträffa.

S = Sannolikhet för att det ska inträffa. 1-3 där 1= låg sannolikhet, 3 = hög sannolikhet

K = Skadans konsekvens, om det inträffar. 1-3 där 1= försumbar olycka, 3 = allvarlig olycka

RS =Riskens storlek beräknas med $S \times K$. En låg risk är 1-2, en medelstor är 3-4, en hög är 6-9.

Identifierad fara	Risker	S	K	RS	Förhindra genom	Åtgärd om det händer
Kallt vatten	Hypotermi om ramlar i bäck, sjö eller hav, vintertid vid genomfall av istäckt vatten.	1	3	3	• Undvika att gå nära bäck/sjö med där fallrisk föreligger. • Undvik att beträda isar som är osäkra.	• Ombyte kläder • Uppvärmning vid lägereld • biltransport hem • sjukvård vid allvarlig nedkylning. • Motverka Chock
Kallt klimat	Hypotermi vid kallt väder	2	3	6	• Rätt klädsel • Rörelse • Observera symptom	• Värmetillförsel genom mer klädsel eller hud mot hud • transport inomhus • vid grav nedkylning sjukvård och 112
Kalt klimat	Frostskador	3	2	6	• Rätt klädsel • Regelbunden kontroll av exponerade kroppsdelar (ansikte, fötter, händer)	• Vid lindrigare skada långsam uppvärmning • Vid allvarligare skada uppsöka sjukvård
Sjö och hav	Drunkning	1	3	4	• Inte simma på egen hand • Inte dyka ner i okända vatten • inte beträda is utan säkerhetsutrustning (isdubbar, kastlina m.m.)	• Första hjälpen och ev. HLR • Larma 112, evakuering
Lägereld vid grillplats i skogen	Skogsbrand	2	3	6	• Anlägga säkra eldplatser • Informera att använda eldplatser	• Vattenhinkar • 112 Räddningstjänst

Säkerhetsplan för Guide Natura

					• Informera om att ta reda på eldningsförbud • tips vid eldning	
Lägereld vid grillplats i skogen	Brännskador	2	3	5	• Försiktighet vid eldplats • information om risk vid eldplats • Första förbandslåda	• Första hjälpen • kyla och förband • Vid större brännskada transport till sjukvård • vid omfattande brännskada 112 och evakuering
Hala klippor	Skallskada, Handledsskada	2	2	4	• Förvarna • Visa säker teknik att beträda klippor • Undvika riskfyllda passager	• Första hjälpen • Ring 112 vid behov • Vid skallskada med hjärnskakning uppsöka sjukvård • Vid avsvimning 112 och evakuering
Farliga pinnar	Stickskada i öga eller på kroppen	1	2	2	• Säkra stigar och samlingsplatser informera om försiktighet	• Första hjälpen, • eventuell transport till sjukvård, • vid akut fara 112 och evakuering
Insektsbett	Getingar, broms, rödmyra m.m. Risk gör allergireaktion	3	1	3	• Säkerställa samlingsplatser, • informera om riskerna	• Enklare reaktion förstahjälpen • vid omfattande reaktion transport till sjukvård • vid akut allergireaktion 112 och evakuering
Ormbett	Allergichock	2	2	4	• Förebygga närkontakt med orm • i ormriska trakter markera närvaro	• Direkt högläge och transport till sjukvård, • vid allergireaktion antihistamin, 112 och evakuering.
Matförgiftning av giftiga bär eller svamp	Förgiftningssymptom: magsmärtor, kräkning, sviktande organ	2	3	6	• Informera om farliga växter och svamp som kan påträffas • tillse att barn inte förtär farliga bär	• Vid lindriga symtom ring giftinformationscentralen • vid allvarliga symtom evakuering till sjukhus
Sjukdomsfall	Hjärtattack, slaganfall, astmaanfall, insulinchock m.m.	2	3	6	• Ta information om eventuella sjukdomsrisker • information om medtagen medicin finns	• Lättare sjukdomsfall (astma, epilepsi m.m.) adekvat omhändertagande och medicinering. • Akut situation omhändertagande, larma 112 och evakuering.

Säkerhetsplan för Guide Natura

Krisplan

Krisplanen går igenom vid varje säsongstart och med varje nyanställd.

Planen finns uppsatt inne i receptionen, lätt synlig för personalen.

Syfte	Att skapa en krismedveten beredskap inför oväntade allvarliga händelser
Mål	• minimera risken för kaos och fler olyckor • stödja omhändertagandet av dem som drabbats av olyckor eller andra allvarliga händelser så effektivt och humant som möjligt • motverka stress för inblandade • att genom snabbt och tydligt agerande minimera risken för spekulationer
När krisplanen träder i kraft	Vid problem som inte kan lösas på plats och som påverkar sammanhang utanför aktiviteten
Krisgrupp	Krisgruppen består av de personer som hjälps åt i samband med krisen, t ex ledning/organisatör, operativ insats, informatör.
Ledning: Telefon:	Avgör händelsens svårighet, bestämmer första räddningsinsatsen och avgör om hjälp ska tillkallas. 076-1359111
Operativ insats: Telefon:	• Tar hand om skadade och platsen de ska tas om hand. • En ansvarig ledare som vid en eventuell olycka fördelar arbetet med att t ex larma 112 • kontakta krisgruppen • sätta in första hjälpen • notera händelseförlopp • lugna deltagare • utse en ställföreträdande ledare • utse samlingsplats - evakueringsplats, • deltagarlista med eventuella sjukdomar och närmaste anhörig och var denne kan nås. Denna lista skall finnas tillgänglig för krisgruppen.
Informatör: Telefon:	• Underrättar anhöriga • Svarar på frågor från massmedia • 076-1359111
Information om deltagare	ICE-lista i uthyrningskontrakt och bokningspärmen
Räddningsutrustning	Första hjälpen väska medtagen i fält
Räddningsvägar	• Skogsbilvägar in i Rosfors Ekopark • Identifierade landningsplatser för helikopter (Rosfors Herrgård, vändplaner skogsbilvägar)
Hur kunden tillkallar hjälp	Mobiltelefon med 112, 112-app (rekommenderas)
Viktiga telefonnummer	• 112 Akuta Larm (brådskande vård, polis, brand), App 112 • 114 14 Polis, ej brådskande • 0200-290090 Sjöräddningen förebyggande (Akut 112, App HJÄLP) • 070-5878017 Sjöräddning Piteå ej akut • 0911-596100 Räddningstjänst Piteå (brandkår) • 08-3311231 Giftinformationscentralen – ej akut • 1177 Sjukvårdsrådgivning • 113 13 Information vid olyckor och kriser

Säkerhetsplan för Guide Natura

Krisgruppens arbetsgång	• Den i krisgruppen som blir kontaktad ansvarar för telefonkedja till övriga i gruppen. • Utser en som medieansvarig för just den aktuella händelsen. • Sammankalla krisgruppen, alternativt anordna telefonmöte
Uppföljning av rutiner 2 gånger/år	• Genomgång av rutiner • Upprätta telefonlistor över medarbetare • Gå igenom vad personal och ledare behöver kunna Gå igenom relevanta delar av krisplanen vid introduktion av nya anställda.

Incidentrapportering

Dessa är våra rutiner för incidentrapportering för att lära av erfarenheter.

- **Nära-att-det-hände (incidenter) och Olyckshändelser (tillbud)** som vi är med om eller får kännedom om dokumenteras och sätts i säkerhetspärm.
- En årlig genomgång och sammanställning görs av incidentrapporterna, för eventuell justering av säkerhetsplan och rutiner.

Referensmaterial

Denna litteratur finns på vårt kontor Studio Guide Natura.

- Konsumentverkets "Vägledning till Systematiskt säkerhetsarbete för konsumenttjänster"
http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/Best%C3%A4lla%20och%20ladda%20ner/V%C3%A4gledning/Dokument/kov_vagl_sakerhet_tjanster_nov08.pdf
- First Aid Safety Orientation, St John Ambulance, Canada
- Official Wilderness First-Aid Guide, St John Ambulance
- Standard First Aid Modular Workbook, St. John Ambulance, Canada
- Medicine for Mountaineering & Other Wilderdess Activities, Wilkerson, The Mountaineers
- The High Altitude Medicine Handbook, Polland & Murdoch
- Safety, Risk & Adventure in outdoor Activities, Barton
- Survival Alpine, Sicherheit in den Bergen, Kuppler
- Överlevnadshandboken, Weiseman
- Isboken, Friluftsförbundet
- Olyckfallsvård – Första hjälpen på arbetsplatsen. Grundkurs för skyddssamariter. Svenska röda korset
- NOLS Wilderness Medicine First Aid Course Handouts
- ACU International Scuba Rescue 3 Diver – Handouts
- L Sjö K Lärobok i sjukvård för Krigsmakten
- Säkerhetslitteratur för olika aktiviteter (paddling, långfärdsskridsko, klättring, dykning m.m.)

Säkerhetsplan för Guide Natura

Rekommendation om krisen kommer – 4 steg

KRISEN KOMMER
• Samla krisgruppen och börja mötet med att fastställa vad som <i>säkert</i> kan konstateras har hänt. • Besluta om <i>vad som ska göras, av vem, när och tid för uppföljning</i>. • Skriv protokoll vid mötet. • Starta en journal över alla händelser och insatser. • Utvärdera och följ kontinuerligt upp insatserna. • Informera öppet, sakligt och tydligt. • Vid olyckor kontaktas polisen som har informationsansvar gentemot allmänheten.
EFTER OLYCKA/DÖDSFALL
• Stöd människors egna läkningsresurser • Försök aldrig ge tillbaka det som är förlorat. • Låt individen fritt uttrycka sina känslor. • Lämna inte den drabbade ensam under den akuta krisen (få personer) • Stötta anhöriga och andra inblandade
EFTERBEARBETNING
• Håll kontakten inom gruppen inblandade. • Håll koll på varandra; en person som inte hör av sig kanske har klarat krisen bra, men "frånvaron/tystnaden" kan också bero på djup kris som orsakar apati. • Håll kontakten med anhöriga. • Diskutera insatserna med inblandade och notera nya åtgärder.
Minnesstund
• Fundera på vilka som ska bjudas in och vad som förväntas? • I allmänhet behövs en avskild plats, där man kan spela lugn musik och tända ljus. • Själva olycksplatsen utgör ofta mötesplatsen, men tänk då på att det kan vara utomhus och svårt att skapa • avskildhet. • Anlita gärna en präst eller annan andlig ledare för att leda minnesstunden. • De kan också bistå med råd och anvisningar för mötet, även om de inte medverkar. • Beakta behovet av rätt andlig ledare beroende på religion.
UTVÄRDERING
• Ett par veckor efter att krisen/olyckan är över utvärderar krisgruppen insatserna. • Låt någon intervju ett antal inblandade personer i förväg. • Gå igenom journalen och sammanfatta händelserna. • Värdera insatserna. • Gå igenom intervjuerna. • Diskutera hur krisplanen fungerade, saknades något? • Revidera vid behov krisplanen. • Kontrollera att uppföljningssamtal och stödinsatser fungerar.

Säkerhetsplan för Guide Natura

Massmediakontakter i samband med kris

När journalisten ringer
• Fråga efter källan om det rör sig om en olycka eller ett dödsfall om journalistens uppgift är en nyhet för dig • Uttala dig inte förrän du själv har haft möjlighet att kontrollera uppgiften om den inte kan uppges. • Skaffa respit. • Även om du "vet" vad du skall säga är det en god regel att be att få ringa upp om journalisten om fem-tio minuter. Fundera under tiden över och ordna: - Vad vill journalisten? - Är du rätt person att intervjua, ska du samråda med någon annan? - Vad vill du få ut: fakta, budskap, argument. - Skriv stolpar. - Ha fakta tillgängliga. - Undvik fackspråk. - Tänk på att radio- eller teveintervjuer oftast bara är en och en halv minut.
Berätta för journalisten om
• Kunskap hos inblandade – erfarenhet, säkerhetsutbildning etc. • Säkerhetsrutiner. • Personlig säkerhetsutrustning om sådan finns. • Anläggningens övriga säkerhet. • Gärna om tidigare incidenter/olyckor av liknande slag och lärdomar av dem. • Ange kontaktpersoner med telefonnummer (helst mobilnummer)
Fyra vanliga frågor från journalisten
1) Händelseförloppet – lämna inte ut namn, kontakta anhöriga först. 2) Orsak och skuld – var försiktig, felaktiga slutsatser kritiseras i efterhand. 3) Säkerhet – hur var säkerheten tillgodosedd i det aktuella fallet? 4) Konsekvenser av olyckan - "Kommer ni att stoppa dessa moment?" - "Kommer ni att höja åldern för att få delta i ...?" - "Är det inte dags att ändra reglerna nu?"
TV- och radiointervjuer
• TV- och radiointervjuer är oftast s k "en och", d v s en och en halv minut; det kräver koncentrerade uttalanden. Tänk därför på: - Säg det viktigaste först, kort och koncist. - Var ärlig. - Säg aldrig något "off the record", det vill säga nämn inte saker för en journalist som du egentligen inte vill offentliggöra. - Be att få läsa artikeln/höra inslaget före publicering. • Underrätta övriga inblandade, i krisgrupp eller förening/förbund, om ditt uttalande.

Säkerhetshandledning uppdaterad **2022-01-15**

Av Hansi Gelter/Guide Natura